

๔ ๘๐.๙๐ ๑.๓.๐๔
/14/

ที่ รด ๐๐๐๖/๗๔๒

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมนหาราชวัง กทม. ๑๐๙๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ขอพระราชทานพระบรมราชาনุญาตนำเอกสารลงพิมพ์ในวารสารภาษาปริทัศน์
เรียน ผู้อำนวยการสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางถึง หนังสือที่ หม ๐๓๔๔/๖๙๙ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๓๐

ตามที่สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ขอพระราชทาน
พระบรมราชาনุญาต นำบางส่วนของเอกสาร ซึ่งประกอบทวาย ๑. พระราชคำรัส
ภาษาอังกฤษที่พระราชทานให้กองหอจกหมายเหตุแห่งชาติเก็บรักษา ๒. พระราช
นิพนธ์แปล ๓. เนื้อเพลงพระราชนิพนธ์ Still on My Mind, Old Fashioned
Melody, No Moon, Dream Island และ Echo ๔. พระราชคำรัสอย่าง
ปีใหม่ ๕. พระราชนิพนธ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เรื่อง
ความทรงจำในการเสกจิตตางประเทศทางราชการ ๖. พระราชนิพนธ์นมอมเจ้า
วิภาวดี รังสิต เรื่องความเสกจโนเมริกา กังสานาเอกสารที่แนบไป ลงพิมพ์
เผยแพร่ เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบทหความ ในวารสารภาษาปริทัศน์ฉบับพิเศษ
เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะทรงเจริญพระ
ชนมพรรษา ๕ รอบ ในพุทธศักราช ๒๕๓๐ ความคุณอี้ด้วยแรงผลักดัน
ของถึง นั้น

ไก่นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบด้วย ขออภัยด้วย
โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชาনุญาต.

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์)

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๒๒๒๒๒๕๙ - ๕ ต่อ ๓๗

ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ หาที่สุดมีได้ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้อัญชัญพระราชดำรัส บทพระราชนิพนธ์แปล เพลงพระราชนิพนธ์ โถรพิมพ์พระราชทานพระปีใหม่ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาประกอบเป็นเอกสารอ้างอิงในการเขียนบทความนี้ รวมทั้งพระราชนิพนธ์ของพระองค์เจ้าหมุนวิภาวดีรังสิต บางส่วนด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ก่าว บุนนาค ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เรื่องข้อมูลและเอกสารของบทพระราชนิพนธ์แปล รวมทั้งพระราชจริยา沃ตในการทรงเตรียมพระราชดำรัสในโอกาสต่าง ๆ และในการทำงานแปล

คุณวัญแก้ว วัชโภทัย ที่กรุณาประสานงานกับเจ้าหน้าที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เก็บรักษาพระราชดำรัสภาษาอังกฤษ ตลอดจนช่วยอนุเคราะห์เรื่องพระบรมฉายาลักษณ์

พระอัจฉริยภาพด้านภาษา

ของ

พระบากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ดุนกัญดา ธรรมมงคล

พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีอยู่มากมายในด้านต่าง ๆ พระปรีชาสามารถและพระวิริยะอุตสาหะในด้านการพัฒนา การคลปะทาน และด้านวิศวกรรมศาสตร์ แขนงต่าง ๆ เป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนจากโครงการพระราชดำริต่าง ๆ พระปรีชาสามารถในด้านศิลปะทุกแขนงก็ประจักษ์ชัดจากภาคีตกรรมสันมั้นฝีพระหัตถ์ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ทุกภาพของพระองค์ที่ปรากฏต่อสายตาประชาชน ก็งามพร้อมด้วยองค์ประกอบทางศิลปะ ในด้านดุริยางคศิลป์ก็มีเพลงพระราชนิพนธ์ที่ไพเราะมากมาย นอกจากนั้นยังทรงพระปรีชาสามารถในการทรงดนตรีสากล โดยทรงเครื่องดุนตรีสากลได้ແแทบทุกชั้น พระปรีชาสามารถของพระองค์รวมทั้งพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ที่ทรงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นที่ประจักษ์และยกย่องเทิดทูนไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แม้แต่ต่างประเทศทั่วโลกก็ทรงทราบถึงพระปรีชาสามารถ พระวิริยะอุตสาหะและพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์

แต่พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ประชานทั่วไปอาจจะยังไม่ทราบถึงดีนัก ก็คือพระอัจฉริยภาพในด้านภาษา เรียกได้ว่าทรงเป็นนักภาษาที่เชี่ยวชาญพระองค์หนึ่ง รับสั่งภาษาต่างประเทศได้ถึง 3 ภาษา ก็คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน ซึ่งพระปรีชาสามารถนี้เป็นที่ประจักษ์เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเนื่องต่างประเทศ และทรงใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง 3 ได้อย่างดี ในด้านภาษาไทยนั้นผู้ที่สนใจภาษาไทยคงจำได้ว่า เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงร่วมอภิป্রายปัญหาภาษาไทยกับชุมนุมภาษาไทย คณะกรรมการบังคมทูลเชิญของศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุมนชาติ สวัสดิกุล ผู้โชคดีที่มีโอกาสได้ฝึกและฟังการอภิป্রายในวันนั้น จึงรู้ซึ้งแก่ใจว่าทรงเป็นนักภาษาจริง ผู้ที่เกยคิดว่าคงจะไม่ทรง “เก่ง” ภาษาไทยนัก เพราะประทับอยู่ต่างประเทศตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และทรงเริ่มศึกษาภาษาไทยก็เมื่อมีพระชนมพรรษา 13-14 พรรษา ก็ต้องเปลี่ยนความคิดโดยสิ้นเชิง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยเป็นพิเศษเรื่อง “ศัพท์” ที่มีของศัพท์และรากศัพท์ โดยที่ได้ทรงเรียนภาษาลาตินมาก่อน และทรงทำคะแนนได้ดีในวิชานี้ ทรงรู้ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน จึงทรงสามารถเทียบเคียงความหมายของศัพท์ได้ นอกจากนี้ยังทรงศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ทรงสนพระทัยและค้นคว้าเกี่ยวกับศัพท์ภาษาบาลีและสันสกฤต ทรงเห็นว่าหากเข้าใจศัพท์และที่มาของศัพท์นั้น จะช่วยให้เข้าใจความหมายของธรรมะได้ลึกซึ้งขึ้น พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทภาษาไทยก็ทรงตรวจแก้ด้วยพระองค์เอง พระบรมราโชวาทกว่าจะปรากฏต่อประชาชน ก็ต้องทรงใช้เวลาคร่าวเรื่อง เพาะทรงพิถีพิถันทั้งในด้านความคิดและถ้อยคำที่ใช้ เมื่อทรงสนพระทัยเรื่องวิทยุสื่อสาร แล้วต้องทรงส่งข่าวสารต่าง ๆ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ก็ทรงร่วงและทรงพิมพ์ด้วยพระองค์เองทั้งสิ้น และในวันปีใหม่ ก็ทรงร่วงพระราชดำรัสอยู่พระราชทานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ครรชขออัญเชิญพระราชดำรัสอยู่พรในวันปีใหม่ ที่ทรงร่วง ปรุ และส่งเอง ทางเครื่องโทรศัพท์

กส.๙ ขอขอบใจทุกคน และ ถือโอกาสสอยพรปีใหม่ ด้วยคำต่าง ๆ ในพิธารณา ดังต่อไปนี้

เห็นตรง พูดໄพเราะ จิตมั่นคง
 หนึ่นเพียร งานสุจริต ศักดิ์
 แจ้งสว่าง สวยงาม สงบรมย์เย็น
 เป็นทางชั้นทุกชั้น บรรลุความสุขความเจริญ

.....

กส.๙ ป.ร. ๓๑๑๔๓๐ ๗.๗. ๒๕๒๙.

.....

พระอัจฉริยกภาพในด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะกล่าวถึงในที่นี้ มุ่งเน้นในเรื่องของภาษาอังกฤษ พระปรีชาสามารถและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษของพระองค์ เรียกได้ว่าครอบคลุมทักษะทางภาษาทุกทักษะ คือ ทักษะ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการแปล

นักภาษาศาสตร์ทั้งหลายเห็นพ้องกันว่าในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ (L1) หรือภาษาที่สอง (L2) ผู้ใช้ภาษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบและโครงสร้างของภาษา และความรู้ที่นอกเหนือจากตัวภาษาเอง นอกจากนั้นผู้ใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็น L1 หรือ L2 ก็ยังแตกต่างกันไม่เพียงในด้านความรู้เกี่ยวกับภาษานั้น แต่ยังแตกต่างกันในความสามารถที่จะใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่พูดภาษาใดภาษาหนึ่ง จะต้องทราบว่าเสียงและความหมายสัมพันธ์กันอย่างไร ต้องรู้จักไวยากรณ์ของภาษานั้น การรู้ไม่จำเป็นว่าเป็นผู้มีความสามารถอธินัยไวยากรณ์ได้ เรียกว่ารู้เพราใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม George Miller⁽¹⁾ อธินัยว่าผู้ใช้ภาษาได้ต้องรู้เรื่องตั้งแต่ระดับแรกคือระบบเสียง (phonological information) ระดับที่สองคือ วากยสัมพันธ์ (syntactical information) คือ รู้ว่าเกี่ยวกับการสร้างประโยค ระดับที่สาม คือ ศัพท์ (lexical information) คือ รู้ความหมายของคำและการรวมคำ ระดับที่สี่คือ ความคิด (conceptual knowledge) เกี่ยวกับโลก และระดับที่ห้าอาจจะเป็นระบบของความเชื่อ (beliefs) ในอันที่จะประเมินสิ่งที่ตนได้ยิน ซึ่งสองระดับท้ายมิได้เป็นส่วนหนึ่งของความรู้เกี่ยวกับภาษา แต่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการเข้าใจภาษา ซึ่งแสดงออกซึ่งความคิด และการตีความนอกเหนือไปจากที่ปรากฏอยู่ในรูปหรือโครงสร้างของประโยค ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้ภาษา คือ การแปลความคิดออกมายเป็นภาษาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดนั้น ๆ Richard Wiese⁽²⁾ กล่าวว่าบนการคิด

¹ George A. Miller, "Psychology and Communication," *Communication, Language, and Meaning : Psychological Perspectives*. Edited by George A. Miller : Basic Books, Inc., New York, 1973. หน้า 3-12.

² Richard Wiese, "Language Production in Foreign and Native Languages," *Second Language Productions*. Hans W. Dechert/Dorothea Möhle/Manfred Raupach (eds.), Gunter Narr Verlag Tübingen, 1984, หน้า 11-25.

และการถ่ายทอดความคิดด้วยภาษาที่ส่องมักจะต้องใช้เวลามากกว่าในภาษาแม่ เพราะต้องใช้ “เวลาสับสวิช” Wiese อ้างถึง Kulers ซึ่งสรุปว่า ใน การใช้ภาษา (ซึ่งไม่ใช่เพื่อความเข้าใจ) นั้น จะมีเพียงภาษาเดียวที่ใช้การจริง ๆ ในขณะใดขณะหนึ่ง การเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง จึงต้องการเวลาที่จะกระตุนภาษาที่ต้องการใช้ ดังนั้นการเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง จึงไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ผู้พูดจะต้องรู้ภาษาทั้ง 2 อย่างดี จึงจะทำได้โดยไม่ช่วงกัน ในการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศและในการรับรองพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ บางครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรง “สับสวิช” ระหว่างภาษาต่างประเทศ 2 ภาษา กือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาforeign เก็บกลับเวลาที่ทรงมีพระราชปฏิสันติ ซึ่งผู้ที่ไม่มีความสามารถพิเศษทางภาษาคงจะทำได้โดยยาก

ทรงเป็นนักพูด

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศทางราชการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะต้องมีพระราชดำรัสเป็นภาษาต่างประเทศ กือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส หรือภาษาเยอรมัน ตามเหมาะสม และในบางประเทศ เช่น ประเทศไทย ทรงมีพระราชดำรัสเป็นทางการทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เป็นที่ชื่นชมต่อชาวแคนาดาเชื้อสายอังกฤษและฝรั่งเศสยิ่งนัก

การมีอัจฉริยภาพทางภาษาโดยเฉพาะในภาษาต่างประเทศมีได้หมายความว่าพูดภาษาต่างประเทศได้คล่องด้วย สำเนียงเหมือน “ฝรั่ง” แต่ต้องสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้ครบถ้วนด้วยสำเนียงและภาษาที่ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับ ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ต้องมีปฏิภาณและความฉับไวในการเข้าใจทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย มีสติในการสามารถรักษาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน และสามารถโต้ตอบได้ทันทีอย่างแบบถูกต้อง ยิ่งผู้ใดมีอารมณ์ขันและรู้ภาษาอังกฤษนั้น ๆ ดีขนาดจะ “เล่นกำ” ได้ ก็ยิ่งถือว่าเป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างลึกซึ้ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงก่อประดับคุณลักษณะดังกล่าวโดยครบถ้วน ใน การเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นทางการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปฏิสันติ และพระราชดำรัสเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยกย่องในประเทศต่าง ๆ

หลักฐานอ้างอิงที่ดีที่สุดเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศก็คือ พระบรมนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽³⁾ ซึ่งทรงบันทึกเป็นความทรงจำในการตามเสด็จพระราชดำเนินอเมริกา ประเทศไทย ญี่ปุ่น ประเทศ ประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย ประเทศไทยญี่ปุ่น สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อิหร่าน สาธารณรัฐอิสลามคีร์กีซสถาน แกนนาดา นอกจากพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงบรรยายพระราชจริยา沃ตและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างใกล้ชิด ซึ่งไม่มีผู้ใดอื่นอีกที่จะสามารถทำได้ ยังมีพระราชนิพนธ์ของหม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต^(4,5) ซึ่งทรงนิพนธ์เป็นจดหมายถึงเพื่อน บรรยายเหตุการณ์ในระหว่างตามเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐอิสลามคีร์กีซสถานในปี 2503 หม่อมเจ้าวิภาวดีตามเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศทุกครั้งในฐานะนางสนองพระโอษฐ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

⁽³⁾ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ พิมพ์พระราชทาน เนื่องในวันเฉลิมพระชนมายุครบ 3 รอบ 12 สิงหาคม 2511.

⁽⁴⁾ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต. เรื่องตามเสด็จอเมริกา: จดหมายถึงเพื่อน 14 มิถุนายน ถึง 18 สิงหาคม 2503 ฉบับพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ หลลเอก หลงสุรุณรังค์ 13 มีนาคม 2529.

⁽⁵⁾ ได้รับพระราชทานชุดคุณโปรดเกล้าฯ เลื่อนเป็น พระองค์เจ้าวิภาวดี รังสิต หลังสืบชื่อตักษิ

จากหนังสือ 2 เล่มนี้ ผู้อ่านจะทราบซึ่งถึงพระราชริยัตร พระวิริยะอุตสาหะ และพระปรีชาสามารถ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการใช้ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ตลอดเวลาที่เสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศ ก็ทรงคร่าเคร่งกับการตรวจแก้ไขร่างพระราชดำรัส นางครั้งกิทรงเตรียมพระราชดำรัสด้วยพระองค์เอง นอกจากนั้น ยังแสดงถึงพระปฏิภาณที่ทรงได้ตอบเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างคมคายและฉับไว

Maurice Forley⁽⁶⁾ แบ่งการแสดงสุนทรพจน์เป็น 3 แบบ ตามวิธีการเตรียมและการกล่าวคือ แบบกล่าวโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน (impromptu) แบบพูดจากร่างที่เตรียมมา (extemporaenous) และแบบอ่านจากที่เขียนไว้ (formal)

จะเห็นได้ว่าพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครอบคลุมการแสดงสุนทรพจน์ทั้ง 3 แบบ ก cioè นางครั้งจะทรงอ่านจากที่เตรียมไว้เป็นทางการ นางครั้งรับสั่งจากร่วง (ภาคพนวก ก) และนางครั้งรับสั่งตอบทันควันแบบไม่ได้เตรียมล่วงหน้ามาก่อน ดังจะของข้อความจาก เรื่องตามเด็ช⁽⁷⁾ ระหว่างประทับที่ชอนโนลู วันที่ 14-18 มิถุนายน 2503 ในโอกาสที่ผู้ว่าการรัฐฯ หารายและภริยาคือ มิสซิสควินน์ถวายเลี้ยงเป็นพระเกียรติยศ

“... แรกในคืนนั้นรา 50 คน นั่งโดยรอบวงดนตรีที่เคลื่อนกวนมีชาบดี ..... พระเจ้าอยู่หัวประทับ ทรงกลางโต๊ะตรงกันข้ามกับสมเด็จทางขวาของเจ้าของบ้านผู้หญิง เมื่อเสวยเสร็จแล้วเมื่องกุกขึ้นคื่ม ถวายพระพรให้ทรงพระเจริญ หนังสือพิมพ์วันรุ่งขึ้นลงข่าวว่า ‘The Governer toasted their long and prosperous reign’ พระราชดำรัสตอบเมื่อแรกกิจทรงจากแผ่นกระดาษ แต่ที่หลังทรงเก็บแผ่นกระดาษตัวสุด ๆ ตอบคำกราบบังคมทูลของเจ้าเมือง เจ้าเมืองผู้นี้ตั้งแต่คืนนั้นและวันต่อมา ก็ได้แสดงตัวให้เห็นว่าเป็นนักพูดด้วย ก cioè อุกขึ้นยืนพูดให้คนฟังได้ยิน ๆ ทุกเวลาโดยไม่ตระเตรียมเลย แต่ “ขาย” อย่างล้มว่าขาดสุด ๆ ภาษาของเข้า พระเจ้าอยู่หัวท่านตรัส “สุด ๆ” กับภาษาที่ไม่ใช่ของท่าน ...”

อีกครั้งหนึ่งในการถวายเลี้ยงอย่างกันเอง หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽⁸⁾ ทรงเล่าว่า

“... ท่านเจ้าเมืองกรานบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวว่า วันนี้สมควรจะมีสปีช แต่เขายังพากยามพูดไม่ให้ต้องทรงตอบ แล้วก็อุกขึ้นยืนพูดขัดขวาง เพื่อแนะนำให้แรกที่ได้รับเชิญมาในวันนี้รู้จักทั้ง 2 พระองค์ และประเทศของท่านคือยังขึ้น พระราชดำรัสตอบสั้นที่สุดที่เคยฟังมาแต่ก็เข้าที่ที่สุดก cioè โปรดเกล้าฯ ให้ทุกคนดื่มให้แก่เบเดเจ้าแม่กุเบาไฟ นอกจากนั้นตรัสว่า เจ้าเมืองพูดหมดแล้ว คนฟังขอบใจชาติ ...”

ในโอกาสที่ Motion Picture Association of America เลี้ยงถวายที่ห้องพิเศษ ในสโนร ในบริเวณ Paramount ในวันที่ 23 มิถุนายน 2503 หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽⁹⁾ ทรงเล่าว่า

“... อยู่รู้ว่า ทางกระทรวงต่างประเทศเมริกันเขากำชับพวกชอลล์วูดและหนังสือพิมพ์ไว้อย่างแข็งแรงไม่ให้ออเยลล์หนังเรื่อง The King and I เป็นอันขาด อุกเมืองเขากล่าวว่าเป็นเรื่องแสลงหรืออะไร แต่พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำให้เป็นเรื่องธรรมดานี้โดยตัวเอง โดยตัวกับเขาก่อตั้งไปต่องมา เมื่อทรงมีพระราชดำรัสตอบตอบเสวยพระกระยาหารแล้ว

⁶ Maurice Forley, *A Practical Guide to Public Speaking*. Wilshire Book Company Hollywood, California, 1965.

หน้า 34.

⁷ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 16.

⁸ _____, หน้า 24-25.

⁹ _____, หน้า 32.

พระราชดำรัสวันนั้นเป็นกันเองๆ ดี กนฟังขอบใจมากหัวเราะกันก้ากๆ และตอบมือถ่ายทลายกริ้ง ในความบางตอนถ้าหูยังจำไม่ผิดก็ถ้ายังๆ ‘เราทำลังเดินอยู่บนเมฆกระทนให้ลับกับดาวา เหล่าดาวาราส่องแสงไปทั่วโลก’ (ตอนนี้พากดาราที่นั่งอยู่ที่โต๊ะต่างยืนน้ออยืนให้ยู) พากคนไทยโดยมาก เป็นนักดุหนังและติดตามความเป็นไปของดาราดวงที่ตนชอบอย่างสนิทสุด ข้าพเจ้าจำต้องรับสารภาพอย่างน่าเสียใจว่า แฟfnหนังว่ารุ่นของเรานางคนสนิเรื่องของดาราภาพยนตร์ที่ตนชอบมากกว่าสนใจวิชาที่เรียนจากโรงเรียนเสียอีก...

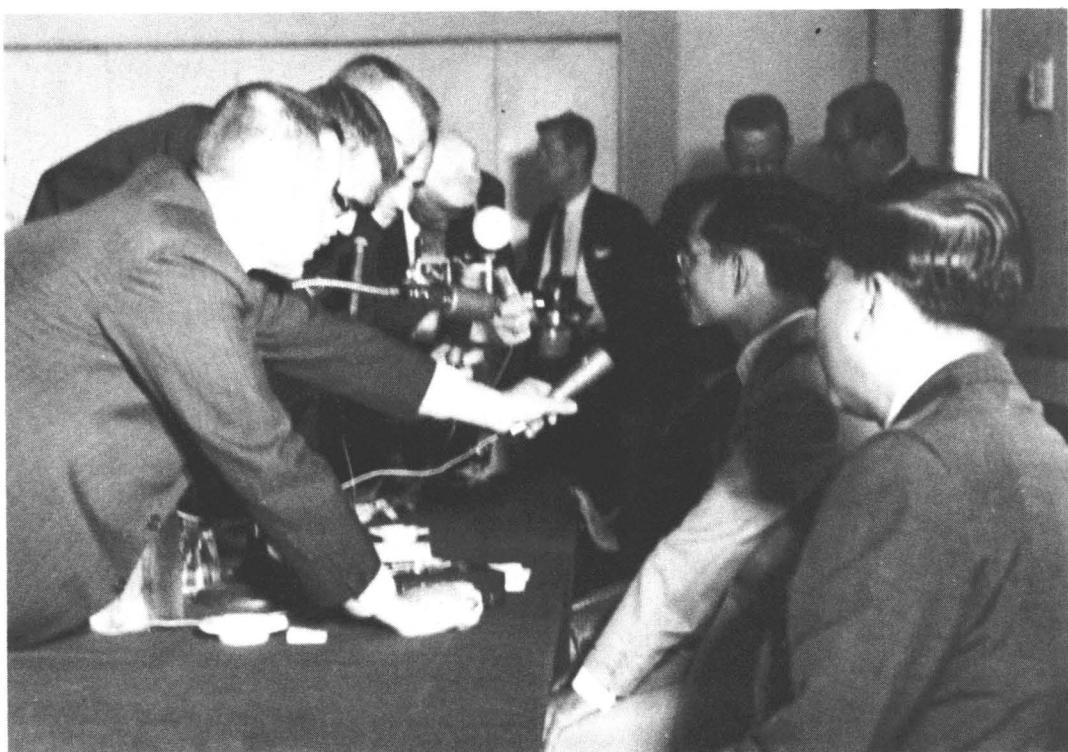
ตอนนี้คุณสำคัญของโลกภาพยนตร์ต่างหัวเราะขอบใจ ต่อไปพระเจ้าอยู่หัวก็ตรัสดีขึ้นไปอีก ตอนนี้ ขอลาออกจากพระราชดำรัสแท้ๆ ถ้าแปลเดียวเสียรสำคัญ

... ‘Now’ ทรงมีพระราชดำรัสต่อไป ‘I would like to confide something -- and this is between the King and you. It's about the King and I.’

“ตอนนี้ถึงชาติเมือง ทรงอธิบายให้เข้าฟังว่า ถึงแม้บริษัททเวนตี้เซ็นจูรีฟิล์มซ์ ได้ทำหนังเรื่องนี้ให้เป็นหนังที่สนุกน่าดู สวยงาม เพลงไพเราะ แต่ไม่ถูกพงศาวดารนัก ถ้าออกฉายในเมืองไทยอาจทำให้เกิดผิดใจกันขึ้นระหว่างประเทศ เพราะคนไทยการพนันถือกฎหมายต้องห้ามจะไม่ชอบที่จะเห็น กษัตริย์ของชาติของคุณที่นั่งแสดงเป็นตัวตลกอยู่ในหนังเรื่องนี้...” (ภาคผนวก ข)

เมื่อเสด็จถึงกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. วันที่ 28 มิถุนายน โปรดเกล้าฯ ให้นักหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ช่างภาพ และนักเข้าเฝ้าที่โรงแรม Sheraton-Carlton หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽¹⁰⁾ ทรงเล่าว่า

“... ทรงมีพระราชดำรัสบอกนักสืบข่าวทั้งหลายว่า พระเจ้าแผ่นดินกับนักหนังสือพิมพ์มีหน้าที่เหมือนกัน คือ นำคนที่อยู่คุณละแห่งในโลกให้เข้ามาใกล้กัน และช่วยให้สถานการณ์ของโลกดีขึ้น... ไม่ใช่เคลื่อน... etc. etc. etc. นักสืบข่าวชอบใจตรง etc. เพราะเผยแพร่ไปตรงกับคำพูดของ นายบุญ บริบูรณ์ ตอนแสดงเป็นรัชกาลที่ 4 ของเรานั้นและครรช่อง ‘เดอร์ กิง แอนด์ ไอ’ เจ้าก็เลย沙ด...”

¹⁰ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 57.

ในงานเลี้ยงที่ประธานาธิบดีและนิสิตสื่อ เช่น เขาวัดถวายเป็นพระเกี้ยรติบศที่ White House หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽¹¹⁾ ทรงบรรยายว่า

“...แล้วประธานาธิบดีก็ลูกขื่นยืนพูดลึ่มมิตรภาพระหว่างไทยและอเมริกาอยู่สักครู่ ก็วางแผนกระดายพูดอย่างเป็นกันเองว่า มีหานานปี 4 คน ซึ่งบางทีก็ขอให้ปูทำกับข้าวให้ ถ้าปูสามารถทำอะไรแปลงๆ ได้ เช่น ถ้าได้ต่อราทำมะหมื่น้ำตามที่ได้รับสั่งเมื่อตระกูลจะขอบพระทัยมาก ...”

... พระราชนารสต่อนในคืนนั้น เมื่อแรกก็ทรงจากแผ่นกระดาษเมื่อจนแล้วก็ทรงเก็บ รับสั่งต่อไปว่า จะพระราชทานตำราบทหนึ่นแก่ท่านประธานาธิบดี แต่ต้องขอตำราไอสครีมแลกเปลี่ยน เพราะกลุม่อมทั้ง 4 พระองค์โปรดเสวยนัก การตระสนอกบทแบบนี้ชาวอเมริกันชอบกันมากหนา หัวเราะชอบใจ เห็นว่าทรงเป็นกันเองดี หนังสือพิมพ์เมื่อเช้านี้ชื่อ Christian Science Monitor ลงพาดหัวว่า ‘Thais Capture U.S. Capital’ และลงข่าวทั้ง 2 พระองค์ว่า ‘It is not just that they are young, and handsome and royal’ แต่ข้างตือกหลายอย่าง เช่น ‘The King almost makes a habit of throwing away prepared speeches and talking informally from the heart...’ ”
(ภาคผนวก ก)

¹¹ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 60-62.

จากพระราชพินธ์ เรื่องความเด็จ ของหม่อมเจ้าวิภาวดี จะเห็นได้ว่า พระราชนารส พระอรามณ์ขัน และความเป็นพระองค์เองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่ประทับใจชาวเมริกันที่มีโอกาสได้เฝ้า ในการบรรยาย คุณสมบัติของนักแสดงสุนทรพจน์ที่ดี Herbert Prochnow⁽¹²⁾ ย้ำว่า นักพูดที่ดีจะต้องทำให้ผู้ฟังสนุก ต้องมี ความคิดว่องไว เป็นนักฟังที่ดี มีความเป็นตัวเอง มีความจริงใจ และท้ายสุดคือ มีมโนภาพ ซึ่ง Prochnow⁽¹³⁾ อ้างถึงคำกล่าวของนโปเลียนว่า “The imagination governs the universe.” ส่วน Michael Osborn⁽¹⁴⁾ ก็ เห็นว่า อารมณ์ขันเป็นสิ่งที่สำคัญ และภาษาที่ใช้ก็ควรหมายความกับผู้ฟัง โอกาส และเรื่องที่พูด จะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีคุณสมบัติของนักพูดที่ดีตามที่ Prochnow และ Osborn กล่าวถึง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งเวลาที่รับสั่งนักบทแบบเป็นกันเอง ตามที่หม่อมเจ้าวิภาวดีอ้างถึงข้อเขียนของหนังสือพิมพ์ Christian Science Monitor ที่กล่าวยกย่อง ที่สำคัญที่สุดคือ ทรงมีพระมโนภาพ ซึ่งทำให้ทรงประสบความสำเร็จในพระราชนิยศิลป์ทั้งปวง

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักพูดที่สามารถนั่น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁵⁾ ทรงบันทึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยและออสเตรเลียเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2505 ว่า

“... พิธีมัคเริ่มด้วยนายกเทศมนตรีกล่าววายคำถ้อยนับร้อยอย่างสุด ๆ แนะนำให้คนดูรู้จักพระเจ้าอยู่หัว โดยเล่าถึงพระองค์ท่านและบทบาทของท่านในบ้านเมืองเรา บางทีก็มีการเล่าถึงเมืองไทยให้คนฟังรู้จัก บางครั้งก็มีการเขียนหมายพระเจ้าอยู่หัวนิตหน่อยนั้นที่มีตระ ซึ่งคนฟังต่างก็หัวเราะชอบใจถึงตอบมือกันกว่า ๆ การเด็จ 2 ประเทศครั้งนี้ นอกจากพระเจ้าอยู่หัวจะทรงกระทำหน้าที่เป็นประมุขของประเทศไทยแล้ว ยังต้องทรงอยู่ในบทบาทของนักพูดที่ถึงใจพระเดชพระคุณคนฟังโดยไม่ทันรู้พระองค์ถ่วงหน้าอีกด้วย พระราชนารสที่เตรียมมาส่วนมากไม่เข้ากับคำและข้อความที่ขาดบังคับมุกสุด ๆ บนเวที เพราะ ชาว 2 ประเทศนี้ภาคภูมิใจในบทบาทของนักพูดที่มีความน่าเชื่อถือ ไม่ใช่นักอ่านคำที่เตรียมถ่วงหน้า พระเจ้าอยู่หัว จึงต้องทรงแต่งพระราชนารสขึ้นใหม่ในทันทีทันใดนั้นเอง เพื่อจะให้ได้ตอบเขาให้ถูกต้องและทันท่วงที บางทีก็ทรงเข้าตอนบทอย่างทำ ๆ ...”

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยแคนาดา ซึ่งมีประชาชนพูดทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เมื่อ วันที่ 20 มิถุนายน 2510 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชนารสเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ดังความ ตอนหนึ่งในพระราชพินธ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁶⁾

“... กลองคืนมีการเลี้ยงพระกระยาหารค่าน้ำเป็นทางการที่ทำเนียบรัฐบาล ผู้สำเร็จราชการกราบบังคมทูล ปากเปล่าเป็นก烙อนสด พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตอบสุด ๆ เป็นภาษาอังกฤษ แล้วทรงหวนให้ดื่มถวายพระพร สมเด็จพระราชนีนาถแห่งแคนาดาเป็นภาษาฝรั่งเศส...

“... หลังจากนั้นเลี้ยงแล้ว มีงานแบบรับรองเพื่อความโ良好的การที่ให้พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งกับแขกที่ได้รับเชิญ มา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นบุญเหลือเกินที่พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งได้คล่องทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ทำให้ ทรงปฏิสัมสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนสำคัญ ๆ ของแคนาดาได้อย่างดี ...”

¹² Herbert V. Prochnow, *The Successful Speaker's Handbook*. Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, N.Y. 1951.

¹³

หน้า 249.

¹⁴ Michael Osborn, *Speaking in Public*, Houghton Mifflin Company. 1982.

¹⁵ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, เรื่องเดิม, หน้า 383.

¹⁶ _____, หน้า 426-428.

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2510 นายกรัฐมนตรี เลสลี เปียร์สัน ถวายเลี้ยงพระกระยาหารกกลางวัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁷⁾ ทรงเล่าว่า

“... ระหว่างที่เสวย น้ำกากามข้าพเจ้าว่า พระเจ้าอยู่หัวจะทรงข้อหูม ถ้าเขากล่าวสุนทรพจน์ เพื่อไม่ได้มีในกำหนดการ ข้าพเจ้าตอบเขาไปว่า เชิญท่านตามสบายเด็ด ถึงท่านจะพูดฝรั่งเศสก็คงไม่ ทรงขัดข้อง นายกซึ่งลูกขึ้นพุดกอลองสต พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตอบสต ๆ เมื่อนักน เมื่อฟังพระราชดำรัส ขับแล้ว นายกหันมาพูดกับข้าพเจ้าว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงพระประปิชามาก ขาดล่าวว่าในสุนทรพจน์ทรง ขับได้หมด และทรงตอบได้ทุกข้อ ...”

เมื่อเดือนธันวาคม Montreal สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁸⁾ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

“... เวลา 19.45 น. เสด็จไปที่ศาลาเทศบาลนคร Montreal หน้าศาลาเทศบาล มีประชาชนเพื่อ อิ่งคันคัน นายนักเทศมนตรี Drapeau และภริยา รับเสด็จอยู่หน้าศาลาเทศบาล มีงาน Reception และถวายพระกระยาหารค่ำ เขาทูลไว้ว่าล่วงหน้าว่า กินน้ำขอให้รับสั่งเป็นภาษาฝรั่งเศส (เดิมเตรียมไว้เป็น ภาษาอังกฤษ) เพราะแขกที่มานั่นส่วนใหญ่จะเป็นเชื้อชาติฝรั่งเศส อิ่งไว้กิตาม เขาวันร่องกันอย่าง แข็งขันและดูเข้าปะลามปลื้มพอดใจ เมื่อทรงมีพระราชดำรัสเป็นภาษาฝรั่งเศสตอบนายกเทศมนตรี... (ภาคผนวก ๑)

... หลังจากที่เสวยเสร็จแล้ว นายนักเทศมนตรีเชิญเสด็จประทับเรือตามลำแม่น้ำ St. Laurence ทอดพระเนตรบริเวณงาน Expo.... เสด็จกลับถึงโรงแรมที่ประทับเก็บอันดี 1 หวังจะได้นอนเพรารู้สึก หมดกำลัง แต่พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่าจะทรงทำพระราชดำรัสเป็นภาษาฝรั่งเศส เพราะต้นฉบับเป็นภาษา อังกฤษ จะต้องทรงแปลเองเป็นภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่ต้นฉบับ เสร็จประมาณตี 3 พระราชดำรัสสั่งจะ รับสั่งในวันไทยที่งาน Expo พาก Quebec ทุกคนทูลอ่อนโน้นให้ทรงเป็นภาษาฝรั่งเศส เพื่อให้ชาว แคนาดาที่มีเชื้อชาติฝรั่งเศสได้ฟัง ...” (ภาคผนวก ๑)

วันพุธที่ 22 มิถุนายน 2510 วันไทยที่ Expo สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁹⁾ ทรง บรรยายว่า

“... สำหรับพระราชดำรัส นอกจากในวันเปิดวันไทยแล้ว ยังทรงแสดงสต ๆ เป็นภาษาอังกฤษ ตอบประธานจัดงานหลังจากเสวยพระกระยาหารอีกด้วย นายดุปุยทูลว่า เขาวันร่องมาหลายประเทศแล้ว แต่การรับเสด็จครั้งนี้เขาสะดวกใจไม่มีความลำบากใจประการใด เพราะรับสั่งให้ทั้ง 2 ภาษาเป็นการประทับ ใจเขามาก ...”

นอกจากจะทรงมีพระปิชามาตรในการใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสในพระราชดำรัสทั้งอย่างเป็น ทางการและอย่างเป็นกันเองแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระสติในความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ได้อย่างยอดเยี่ยม ดังจะขออัญเชิญพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽²⁰⁾ ในกรณีเสด็จ พระราชดำรานิยมยื่นประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2505 ซึ่งในօสเตรเลียมีกลุ่มคน ต่อต้านนโยบายของรัฐบาลไทยในสมัยนั้น

¹⁷ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, เว่อเดิม, หน้า 431.

¹⁸ _____, หน้า 432-433.

¹⁹ _____, หน้า 435-436.

²⁰ _____, หน้า 386-391.

“... เรื่องที่ 3 ที่օอสเตรเลียอันน้ำความหนักใจมาให้ข้าพเจ้าเป็นอันมาก เกิดขึ้นที่เมืองเมลเบิร์น เมืองหลวงของรัฐวิกตอเรีย

วันที่มหาวิทยาลัยเมลเบิร์นถวายปริญญาดิศศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่พระเจ้าอยู่หัว พ่อเราไปถึงมหาวิทยาลัยก็ต้องเดินผ่านกุ่มชาย-หญิง ซึ่งเข้าใจว่าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนั้น มีพากหนึ่งยืนอยู่นอกหอประชุมด้านที่เป็นประตูกระจกเปิดอยู่เป็นระยะๆ ทำให้มองเข้าไปเห็นและได้ยินเสียงจากเวทีข้างในได้ กดุ่มน้ำงอนคนแต่งกายไม่เรียบร้อยเลย แต่ก่อสุ่มน้อ๊ๆ บางพากก็ดูดี เมื่อข้าพเข้าตามเสศีจผ่านจะเข้าในหอประชุม บางพากก็ปูนีอี้ บางพากก็มองดูเฉยๆ ไม่ยิ้มไม่นิ้ง แต่บางพากมองดูด้วยสายตาประหลาด แล้วมีการหันไปฟังดูชนชิบและหัวเราะกันก็มี...

... เมื่อพิธีเริ่มต้น อธิการนดีกีลูกขึ้นไปอ่านคำสุดที่พระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวก่อนที่จะถวายปริญญา ทันใดนั้นเอง ข้าพเข้าได้ยินเสียงอะระเหมือนไห่บันชาอยู่ข้างนอกกือ จากกุ่ม “ปัญญาชน” ซึ่งยืนท่าต่างๆ ที่ไม่น่าดู เช่น เอาเท้าพับบนต้นไม้บ้าง ถ่างขาเมื่อหัวสะเอวน้ำบ้าง ... มองขึ้นไปบนเวทีเห็นบรรดาศาสตราจารย์และกรรมการมหาวิทยาลัยที่นั่งอยู่บนนั่นต่างกันน้ำเสียง ชัดແสนไม่มีสีสื้อค่าทางกระสับกระส่ายด้วยความละอายไปด้วยกันทั้งนั้น...

... ครั้นอธิการนดีอ่านคำสุดที่พระเกียรติจบลงกิถวายปริญญา ต่อจากนั้นก็ถึงเวลาที่พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จไปพระราชทานพระราชน้ำรสด้วยเสียงกลางเวที ยังไม่ทันไร ก็มีเสียงไห่บันชาดังขึ้นมาจากกุ่ม “ปัญญาชน” ข้างนอกอีกด้วย ข้าพเข้ารู้สึกว่ามีเสียงเดียบ หัวใจก็หวิวๆ ไม่กล้าแม้แต่จะมองขึ้นดูพระพักตร์ท่านด้วยความสงสารและเห็นพระทัย ในที่สุดก็ฟันใจของขึ้นไปเพื่อถวายกำลังพระทัย แต่แล้วข้าพเจ้าเองนั้นแทบที่เป็นผู้ได้กำลังใจกลับคืนมา เพราะมองดูท่านขณะที่ทรงพระดำเนินไปยังกลางเวทีเห็นพระพักตร์ทรงสวยงาม ทันใดนั้นเองกันที่อยู่ในหอประชุมทั้งหมดก็ปูนีเสียงสนั่นหัวน้ำให้กล้ายจะถวายกำลังพระทัยท่าน พอดีเสียงปูนีเสียงลง คราวนี้ข้าพเจ้ามองขึ้นไปบนเวทีอีกครั้น พระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดพระมาลาที่ทรงคู่กับคลองพระองค์ครุย แล้วหันพระองค์ไปโกรังคำนับคนกุ่มที่ส่งเสียงอยู่ข้างนอกอย่างดุลังค์ที่สุด พระพักตร์ยิ้มนิดๆ พระเนตรมีแววเยาหยาดอยู่ๆ แต่พระสุรเสียงรำเรียงยิ่งนัก ‘ขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมาก ในกรณีต้องรับอันอบอุ่นและสุภาพเรียบร้อยที่ท่านแสดงต่อแขกเมืองของท่าน’ รับสั่งเพียงเท่านั้นเอง แล้วกันพระองค์มารับสั่งต่อผู้ที่นั่งฟังอยู่ในหอประชุม

ตอนนี้ข้าพเจ้าอยากรู้ว่าเราจะอุ่นใจ พระเสียงงานนี้เงียบลงทันทีร่างกับปีดสวีชแล้ว ตั้งแต่นั้นก็ไม่มีเสียงใดๆ ทุกคนทั้งข้างนอกข้างในต่างนั่งฟังพระราชดำรัสโดย ท่าทางดูชนิด ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชดำรัสวันนั้นดีมาก รับสั่งสุดๆ โดยไม่ทรงใช้กระดาษเลย ทรงเล่าถึงวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยเราว่า เราเมืองราช มีภาษาของเราวง มีตัวหนังสือซึ่งคิดค้นขึ้นให้เอง เราตั้งบทกฎหมายการปกครองของเราวง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมา 700 ปีก่อนมาแล้ว ตอนนี้ข้าพเจ้าจำแนกไว้ พระหลังจากรับสั่งว่า ... 700 ปีก่อนมาแล้ว ... ทรงทำท่าเหมือนเพื่อนกอก ทรงสะตุ้นนิดๆ และทรงโกรังพระองค์อย่างสุภาพ เมื่อตัวรัศว่า ... ขอโทษ ... ลืมไป ... ตอนนั้นยังไม่มีประเทศไทยอันเดียวเลยว์ ... แล้วทรงเล่าต่อไปว่า แต่ไหนแต่ไรมานาคไทยเรามีน้ำใจกว้างขวาง พร้อมที่จะให้โอกาสคนอื่นและฟังความเห็นของเขา เพราเรามักใช้ปัญญาบนคิด โปรดต่องหาเหตุผลก่อน จึงจะตัดสินว่าสิ่งใดเป็นอย่างไร ไม่สุ่มสั่นหัวตัดสินอะไรตามใจชอบ โดยไม่ใช้เหตุผล...

... เมื่อเสร็จงานแล้ว น้ำเสียงรับรองแล้ว เมื่อจะไปขึ้นรกรพระที่นั่งกลับ ก็จำต้องผ่านคนกุ่มนั่นอีก เขาขังคงยืนค้อยดูเราอยู่ที่เก่า แต่ต่อไปก็ปักธงชาเปลลี่ยนไปหนด บางคนก็หน้าเฉยๆ เขื่อนๆ ดูหลบตาพากเราไม่มีการมองอย่างประหลาดอีกด้วย แต่บางพากก็มีน้ำใจนักพากพอที่จะยิ้มแย้มแจ่มใส โนกน้อ และปูนีให้เราตลาดอุดทาง จนถึงที่ซึ่งรถพระที่นั่งจอดอยู่...

ทรงเตรียมพระราชดำรัสเสօง

ผู้เชี่ยวชาญในด้านการแสดงสุนทรพจน์ทุกท่านก็ต้องเห็นพ้องต้องกันว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของความสำเร็jinในการแสดงสุนทรพจน์ก็คือ การเตรียมนั่นเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพิถีพิถันในพระราชดำรัส ที่จะทรงแสดงทุกครั้ง ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงตราตรึงพระราชภัย เพื่อจะมีหมายกำหนดการต้อนรับแน่นัดไปหมด เวลาซึ่งควรจะได้ทรงพักผ่อนหลังงานถวายงานต้อนรับ หรือแม้กระทั่งเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่งจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง ก็ทรงกราบเคียงกับการเตรียมพระราชดำรัสสำหรับแห่งต่อไป จนบางครั้งทำให้พระองค์ทรงมีเวลาพักผ่อนพระราชอธิษฐานและบรรทุมเพียงเล็กน้อย

ในการเตรียมพระราชดำรัสนั้น ทรงรวมรวมและทรงศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับข้อง่ายๆ ละเอียด บางครั้ง ราชเลขาธิการจะร่วงถวายและทรงตรวจแก้ บางครั้งก็จะทรงร่วงเอง (ภาคผนวก ฉบับ) เมื่อพิมพ์แล้วก็ทรงตรวจแก้ไขเพิ่มเติม (ภาคผนวก ฉบับ) ถึงกรณีที่มีบางครั้งที่ต้องทรงปรับปรุงเพิ่มเติมพระราชดำรัสที่ทรงเตรียมไว้อย่างไม่ทรงทราบล่วงหน้ามาก่อน เช่น ในการเสด็จพระราชดำเนินงานถวายการต้อนรับของเทศบาลเมืองลอสแอนเจลิส พระราชดำรัสที่ทรงเตรียมไว้ยาวประมาณ 5 นาที (ภาคผนวก ฉบับ) แต่เมื่อเสด็จถึงงานก็ทรงได้รับคำกราบบังคมทูลว่า ขอให้มีพระราชดำรัส 15 นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงใช้พระราชดำรัสที่เตรียมไว้เป็นเสมอหน้า ขณะทรงขยายเพิ่มเติมขณะที่ทรงมีพระราชดำรัส จนได้ครบ 15 นาทีตามคำกราบบังคมทูลขอ จะเห็นได้ว่า ใน การเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงพร้อมรับสถานการณ์ต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ในเรื่องนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชชนนีนาถ⁽²¹⁾ ทรงเล่าถึงการเสด็จพระราชดำเนินอย่างไรก็ตามว่า “... ระหว่างวันที่ 6-29 มิถุนายน 2510 ไว้ว่า

“... เครื่องบินออกจากดอนเมืองเวลาบ่ายสี่โมงครึ่ง วันอังคารที่ 6 มิถุนายน พ้อเอานเข็มขัดที่รัดตัว อกราชเลขาฯ ก็เข้าไปทันทีถวายพระราชดำรัสที่เตรียมไว้ เพื่อพระราชเลขาฯ ทราบดีว่าแม้จะเตรียมไว้แล้วอย่างไร พระเจ้าอยู่หัวก็โปรดที่จะทอดพระเนตรก่อนและทรงแก้ไขเอง บางครั้งก็ทรงเขียนเองใหม่ ทั้งหมดเลย...”

และทรงบรรยายถึงการเสด็จพระราชดำเนินจากดอนเมืองลูดูรีไปยังนิวยอร์ก หลังจากการถวายเดี้ยงรับรองที่จวนข้าหลวงของมาร์ซูญาวย⁽²²⁾ ว่า

“... ประทับอยู่ที่งานจนถึงสองทุ่มกว่า จึงเสด็จขึ้นเครื่องบินเสวยพระกระยาหารค่ำบันเครื่องบิน เครื่องบินออกจากดอนเมืองลูดูรีเวลาสองทุ่มครึ่ง กว่าจะเสวยเสร็จก็ห้าทุ่ม ข้าพเจ้าทูลถามว่า ‘เมื่อคืนนี้ บรรทมหลับสักเท่าไหร่ ระหว่างกรุงเทพฯ ไปชรา瓦យ’ ทรงตอบว่า ‘ได้ราวๆ 40 นาที’ ข้าพเจ้าจึงทูลว่า ‘บรรทมเสียเกิด’ รับสั่งว่า ‘ไม่ได้ ต้องเตรียม speech ต่อไปอีก’ เกี่ยวกับการที่จะมีพระราชดำรัสนี้ รับสั่งว่า ‘ความจริงต้องเตรียมไว้ให้พร้อมเสมอ แต่บางครั้งก็ไม่ได้ใช้ เพื่อเวลาเขากล่าวสุนทรพจน์ สด Chu Ma ใจจะคุ้กกระดายขึ้นมาอ่านได้ เราเก็บต้องว่าสดๆ ตอนเข้าไปเหมือนกัน’...”

หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽²³⁾ ทรงเล่าเกี่ยวกับการเตรียมพระราชดำรัสที่จะทรงแสดงที่ชานฟรานซิสโก ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2503 ว่า

“... พระเจ้าอยู่หัวทรงพระอักษรอย่างจะมักเขมม้อยู่ตึ่งแต่เรือบินขึ้น... ได้ยินว่า พระราชดำรัสสำหรับที่จะทรงใช้กันนี้ยังไม่เสร็จเลย คงกำลังทรงอยู่กรรมมั่น...”

²¹ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชชนนีนาถ, เรื่องเดิม, หน้า 397.

²² _____, หน้า 401.

²³ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 163-165.

“...เป็นอันว่าวันที่สเด็จถึงชาานฟรานซิสโก (วันที่ 12) เก็บอนทุกอย่างเป็นไปตามหมายกำหนดการ.... ส่วนพระราชนำรัสรที่ทรงใช้ในคืนนั้นดูเหมือนเสร็จเกือบนาทีสุดท้ายก่อนสเด็จงาน และดูเหมือนจะยาวไปกว่าที่เคยสัก 5 นาที มีหลายตอนที่กล่าวชื่อคนมาก คนฟังตอบมือหัวเราะชอบใจคือ ตอนที่ทรงมีพระราชดำรัสขอบอใจ ความว่า ‘การที่เจ้าของงานกล่าวว่า เมืองไทยเป็นเมืองที่น่าเที่ยวนั้น ทรงยอมรับและท่วงทรงมีสิทธิ์ที่จะรับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของอเมริกา เพราะประสูติที่เคมบริดจ์ มัลสันเชตส์ นั่น ก็ทรงยอมรับอึก แต่สิทธินั้นเป็นโน้มหมายแล้ว เพราะทรงกรองราชสมบัติเมืองไทยอยู่...' อึกตอนหนึ่ง ใจความว่า ไม่เข้าพระทัยว่า เหตุใดจึงว่าเลิกการตั้งกอง (Gold rush) กันแล้วในชาานฟรานซิสโก ในเมื่อได้ทรงพบสะพานโกลเด้นเกต ทองในใจคน ทองสีดีในดิน (น้ำมัน) แล้วยังทองในธนาคาร(24) อึกเด่า..." (ภาคผนวก ๗)

ทรงเป็นนักแต่งเพลง

คนไทยทุกคนต้องรู้จักเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างดี เพลงพระราชนิพนธ์สมัยแรกนั้น ทรงพระราชนิพนธ์เฉพาะทำนองเพลง ส่วนเนื้อเพลงก็มี หม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ และท่านผู้หญิงพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา เป็นผู้แต่ง แต่มีเพลงพระราชนิพนธ์ชุดหลัง ๆ ๕ เพลงที่ทรงพระราชนิพนธ์ทั้งทำนองและเนื้อร้องเป็นภาษาอังกฤษเอง ก็อ เพลง Still on My Mind, Old Fashioned Melody, No Moon, Dream Island และ Echo

²⁴ เมืองชาานฟรานซิสโกมีชื่อว่า เป็นเมืองธนาคาร

STILL ON MY MIND

The musical score consists of eight staves of music. The first staff starts with an E-flat chord. The second staff begins with an E-flat chord. The third staff starts with an E-flat chord. The fourth staff begins with an E-flat chord. The fifth staff starts with an E-flat chord. The sixth staff begins with an E-flat chord. The seventh staff starts with an E-flat chord. The eighth staff starts with an E-flat chord.

Chords:

- Staff 1: Eb, Gm6, Gb7, Fm7, Abm, Abdim
- Staff 2: Eb, Gm6, Gb7, Fm7, Abm, Db13
- Staff 3: Eb, Db, Gb7.5, Fm7, E7, C9, C7.9
- Staff 4: Fm7, Db7, Fm9, Bb7.9, Bb7
- Staff 5: Eb, Gm6, Gb7, Fm7, Abm, Abdim
- Staff 6: Eb, Gm6, Gb7, Fm7, Abm, Db13
- Staff 7: Eb, Db, Gb7.5, Fm7, E7, C9, C7.9
- Staff 8: Eb, Db, Gb7.5, Fm7, E7, C9, C7.9

Lyrics:

I can't get you off my mind — How e - ver I try.
The flame kin dled in my heart — Keeps burn-ing high.Thought time
has the pow - er to quell, It real -- ly can not dis - pel The
ma - gic touch of your hand, So gen - tle in mine.
When night's curtain starts to fall — And light fades a — way.
My thoughts fly back to that day, You were so near.This song
will nev-er, nev — er end And time we can not sus-pend; You'll
be ev — er and ev -- er; Still On My Mind.

(All Rights Reserved)

OLD FASHIONED MELODY

The musical score consists of ten staves of music in common time, featuring a key signature of one flat (B-flat). The vocal line is accompanied by piano chords indicated above the staff. The lyrics are written below the notes. Chords shown include B-flat major (Bb), F-sharp major (F+), C7, E-flat major (Eb), B-flat major (Bb), F7, B-flat 7 (Bb7), E-flat minor (EbM), B-flat major (Bb), B-flat diminished (Bbdim), C7, Cm7, F7, B-flat major (Bb), F-sharp major (F+), B-flat major (Bb), F7, B-flat major (Bb), B-flat major (Bb), and E-flat major (Eb).

Let me tell you how I miss — The thrill of your
 sweet lit-tle kiss: — Let me tell you with this Old —
 — Fash-ioned Me — lo — dy. — Let me tell.
 you how I sigh — For all the joys of days gone by; —
 Let me tell you with this Old — — Fash-ioned Me —
 — lo — dy. — We used to go side by side —
 — On our own way all a long, — With noth-ing
 real to de-cide, — Noth-ing was wrong. — Now there's no
 word that can say, — I can't tell you in an-y way;
 Let me tell you with this Old — — Fash-ioned Me — lo — dy.

(All Rights Reserved)

NO MOON

No Moon, — What do I care' bout moon light, — I have your

 smile, love, — That's shin-ing just as bright. There's nothing

 I can not do, dear, If you love me true, dear, I

 have noth-ing to fear, My way is al-ways clear.

 No stars, — I have no use for star light, — I've your twin-

 kling eyes — To guide me quite all right. Oth-ers

 may need the moon And e — ven the stars too, But I'm

 hap — py, — When e-ver I'm with you. —

DREAM ISLAND

A musical score for "Dream Island" featuring a single melodic line on a treble clef staff. The key signature is B-flat major (two flats). The score consists of eight staves of music, each with lyrics underneath. The first staff starts with E-flat. The second staff starts with B-flat 7. The third staff starts with E-flat. The fourth staff starts with B-flat 7. The fifth staff starts with G7. The sixth staff starts with Cm. The seventh staff starts with F7. The eighth staff starts with B-flat 7.

In a dream, — I'm on a desert is — land — Wait -

- ing for you, — Hoping you've not for - got — ten. —

How hap - py — I would be to see you near — — And

how sor - ry, — If you don't ap — pear. — Like old

time, — — We'd lis - ten to the sea — — Which is like

mu — sic, — Lead ing to ec-sta — sy. —

Though know ing — It is no use to be blue, — I

keep dream-ing; — It may well come true. —

(All Rights Reserved)

ECHO

The sheet music consists of ten staves of musical notation for a single voice. Each staff includes a treble clef, a key signature, and a time signature of common time (indicated by a 'C'). The lyrics are written below each staff, corresponding to the chords shown above the notes.

Chords and Progressions:

- Staff 1: C, Am7, Dm, E7-9, Am9, A m7
- Staff 2: Am6, A m7, Dm, Dm7, D11, G7, Gm7, C7
- Staff 3: F, F6, B♭7, E11, E7-9, D13, Adim
- Staff 4: Dm, F11, A♭9, G7, Gm7, C7
- Staff 5: F, Fm, E11, Em, Em7, E dim
- Staff 6: Dm, Dm7, B♭11, G7, Gm7, C7
- Staff 7: F, F6, B♭9, E11, E7-9, D13, Adim
- Staff 8: Dm7, F11, A♭9, G13
- Staff 9: A11, D11, G13, G7-9, C
- Staff 10: (No explicit chords shown, but lyrics continue from previous staff)

Lyrics:

Ech-o — of a sweet me-lo-dy of ten der love, —
 — Keeps bring-ing me-mo-ry — from heav-en a — bove:-
 Soft lights — glid-ing through empty space 'yond cloud-y skies, —
 — re-mind me of your dear face and love light in your eyes
 How — I long to be with you once a — gain.—
 Hope — and pray, oh yes I do, all in vain.
 Our song — of it is noth-ing left but the Ech-o —
 — Thought time is un-for-giv-ing I know Our love will —
 — lin-ger on for e-ter ni-ty.

(All Rights Reserved)

ทรงเป็นนักแปล

ก่อนที่จะกล่าวถึงพระอัจฉริยภาพด้านการแปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการแปลก่อน J.C. Catford⁽²⁵⁾ ให้คำจำกัดความของการแปลไว้ดังนี้

“... the replacement of textual material in one language (SL)⁽²⁶⁾ by equivalent textual material in another language (TL)⁽²⁷⁾...”

ดังนั้นการหาข้อความที่มีความหมายเทียบเท่ากันได้ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้แปล Louis Kelly⁽²⁸⁾ กล่าวว่า ผู้แปล คือ ผู้รับข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของผู้เขียน แล้วสมนดิ่งกับ เป็นผู้เขียนเพื่อคุ่าว่าสิ่งที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่านคืออะไร และการประเมินว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมายอะไรนั้น นี่เท่ากับเป็นการบูรณาภิญญาณว่าการแปลนั้นจะดีหรือเลว หมายความหรือไม่หมายความ ตรงหรือไม่ตรงกับต้นฉบับ Alan Duff⁽²⁹⁾ ก็เห็นด้วยว่า “อะไรที่อยู่ในความคิดของผู้เขียนก็จะต้องอยู่ในความคิดของผู้แปลด้วย ซึ่งหมายความว่า ทั้งผู้เขียนและผู้แปลมีความคิดเดียวกัน แต่แสดงออกในภาษาที่ต่างกันเท่านั้น ดังนั้นคุณภาพของการเขียนและคุณภาพของความคิดในต้นฉบับ จึงมีผลโดยตรงกับคุณภาพของงานที่แปลออกมานั้น” ปัญหาสำคัญ บางครั้งมีความ มากพร่องในวิธีและลีลาการเขียนในต้นฉบับ ทำให้ความหมายคลุมเครือ ซึ่งเมื่อแปลออกมานั้นจะทำให้เห็นข้อ บกพร่องชัดชัดขึ้น ดังนั้นแม้ว่าผู้แปลจะไม่มีสิทธิ์ตัดตอน ก็จำเป็นต้องแปลให้ผู้อ่านเข้าใจโดยแปลให้ตรงกับผู้เขียนด้วย

เมื่อผู้แปลจับความจาก SL แล้วถ่ายทอดเป็น TL ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงอิทธิพล ของ SL ได้ เพราะการแสดงออกซึ่งความคิดด้วยภาษาและวิธีการเขียน การเลือกคำ การเรียนเรึงถ้อยคำ ในภาษาหนึ่งย่อมจะแตกต่างกันอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้นในการแปลบางครั้งจึงมีการใช้โครงสร้างทางภาษาและสำนวนที่ ประปันกันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาที่แปลออกมานั้น ผู้แปลที่ดีจึงต้องระมัดระวังในเรื่องนี้ บางครั้งเมื่อแปลอังกฤษ เป็นไทย ผู้อ่านจะบ่นว่า “กลืนเป็นนมเนย”

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมก็เป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งในการแปล Paul Kolars⁽³⁰⁾ อ้างถึงวิธีในห้อง ทดลอง ซึ่งแสดงว่าคำที่ไม่มีปัญหาในด้านความเข้าใจสำหรับผู้ที่พูด 2 ภาษา (bilingual) ก็คือ คำที่หมายถึงสิ่งที่ เป็นรูปธรรมและมีวิธีใช้คล้ายคลึงกันทั้ง 2 ภาษา เช่น ดินสอ หรือหนังสือ จะมีความหมายคล้ายคลึงกันในทุก ภาษา แต่คำที่มีความหมายเป็นนามธรรมหรือคำเกี่ยวกับอารมณ์ต่างๆ จะมีความหมายไม่ตรงกัน และวิธีแสดงออก ซึ่งอารมณ์ก็แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของชนชาติเชื้อของภาษา ดังนั้นการแปลตรงตามผู้เขียนทั้งหมด อาจทำให้ ผู้อ่านใน TL ไม่เข้าใจก็ได้

John B. Sykes⁽³¹⁾ ได้สรุปคุณสมบัติของผู้แปลไว้ว่า จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาต้นฉบับ (SL) ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่จะแปลออกมานั้น (TL) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่แปล ความสามารถที่จะประยุกต์ความรู้ที่ตนมีกับ

²⁵ J.C. Catford, *A Linguistic Theory of Translation*, Oxford University Press, 1965.

²⁶ SL (Source Language) หมายความถึง ภาษาของต้นฉบับ

²⁷ TL (Target Language) หมายความถึง ภาษาที่แปลออกมานั้น

²⁸ Louis Kelly, *The True Interpreter*, Basil Blackwell, Oxford, 1979, หน้า 34-67.

²⁹ Alan Duff, *The Third Language*, Pergamon Press, Oxford, 1981, หน้า xi

³⁰ Paul A. Kolars, “Translation and Bilingualism”, *Communication, Language, and Meaning : Psychological Perspectives*, Edited by George A. Miller : Basic Books, Inc., New York, 1973, หน้า 280-290

³¹ John B. Sykes, “The Intellectual Tools Employed”, *The Translator’s Handbook*. Edited by Catriona Picken, Aslib, 1985, หน้า 41-45.

ความสามารถที่จะใช้ความรู้ในองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นขึ้นอยู่กับผู้แปลแต่ละคน ผู้แปลจะต้องมีความอดทน มีสติสำรวมใจ ไม่หลุดหวัด มีใจกว้าง และทนต้านฉบับที่ผู้เขียนเขียนไม่ชัดเจนได้ นอกจากนั้นผู้แปลยังต้องเป็นนักศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่แปล

จากทฤษฎีของการถ่ายโอนทางภาษา (Language transfer) Wolfram Wilss⁽³²⁾ กล่าวว่าความสำเร็จของผู้แปลกับปัญหาการถ่ายโอนจากภาษาหนึ่งมาอีกภาษาหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าใจภาษาต้นฉบับ (SL) และความสามารถในการใช้ภาษาที่จะแปลออกมานั้น 2 ภาษาของผู้แปลยังมีองค์ประกอบอีกหลายอย่าง เช่น พื้นฐานทางปัญญาและอารมณ์ของผู้แปล ประสบการณ์ แรงจูงใจ ความถูกใจในเรื่องที่แปล ความสามารถของผู้แปลกับระดับความยากของเรื่องที่แปล และความแตกต่างในระบบและโครงสร้างของภาษาทั้ง 2

จากข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญและปัญหาในการแปล รวมทั้งคุณสมบัติของผู้แปลที่ดีก็จะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถและทรงมีคุณลักษณะของนักแปลที่ดี เริ่มตั้งแต่ทรงรู้ดีทั้งภาษาอังกฤษ (SL) และภาษาไทย (TL) ซึ่งพระปรีชาสามารถของพระองค์ในทั้ง 2 ภาษา ถึงได้กล่าวถึงมาแล้ว ในตอนต้น พระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีทั้งบทความที่มีความยาวนาดต่าง ๆ กัน จนถึงหนังสือทั้งเล่มซึ่งมีความยาวถึง 501 หน้า

รายชื่อบทความที่ทรงแปลและเรียนเรียง

1. “จากกวิทยาเพื่อสันติภาพและความก้าวหน้า” จาก “Radio Peace and Progress” ในนิตยสาร *Intelligence Digest* ฉบับลงวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1975
2. “การศึกษาของมาร์กซิสต์” จาก “The Marxist Advance” Special Brief
3. “รายงานตามนโยบายคอมมูนิสต์” จาก “Following the Communist Line”
4. “ฝันร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” จาก “No Need for Apocalypse” ในนิตยสาร *The Economist* ฉบับลงวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ. 1975
5. “รายงานจากลอนดอน” จาก “London Report” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1975
6. “ประเทศจีนอยู่ยิ่ง” จาก “Eternal China” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1975
7. “หัศนะน่าอัศจรรย์จากชีวิหลังสมัยอาล์เคนเด” จาก “Surprising Views from a Post-Allende Chile” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
8. “เขาว่าอย่างนั้น เรากว่าอย่างนั้น” จาก “Sauce for the Gander...” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
9. “จีนแดง : ตัวเยี่ยมค้ายาเสพติดแห่งโลก” จาก “Red China : Drug Pushers to the World” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
10. “รูปธรรมตามสมัยนิยม” จาก “Fashion in Heroes” โดย George F. Will ในนิตยสาร *Newsweek* ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1979

---

³² Wolfram Wilss, “Methodological Aspects of the Translation Process”, *Transfer and Translation in Language Learning and Teaching*. Anthology Series 12, Edited by Franz Eppert. Regional Language Centre, Singapore University Press. 1980, หน้า 173 - 192.

รายชื่อหนังสือที่ทรงแปลและเรียนเรียง

1. ตีติ จาค Tito โดย Phyllis Auty พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1972
2. “เศรษฐศาสตร์ตามนัยของพระพุทธศาสนา” บทที่ 4 เด็กดีสโต จาค Small Is Beautiful โดย E.F. Schumacher หน้า 53-63
3. นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ จาค A man Called Intrepid โดย William Stevenson

วิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการแปลคือ ทรงอ่านราวดีယก่อนเพื่อประเมินว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อความคิดอะไร แล้วจึงทรงอ่านรายละเอียดเพื่อถ่ายทอดความคิดนั้นเป็นภาษาไทย ซึ่งก็ตรงกับหลักการแปลที่เสนอโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปล ดังที่เสนอมาแล้วข้างต้น ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ การที่ทรงแปลชื่อเรื่อง A Man Called Intrepid ว่า นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ “Intrepid” เป็นนามหัวของ Sir William Stephenson หัวหน้าข่ายราชการลับผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้ทรงรามໂโลกรั่งที่ 2 สืบสุดลงด้วยความประชัยของฝ่ายเยอรมันงานของเขานี้เป็นงานลับและเป็นภาระที่หนักหน่วงนึ่งบ่อบ่ายความรับผิดชอบกว้างไกล จึงเรียกได้ว่า Sir William Stephenson เป็นตัวจักรสำคัญอยู่เบื้องหลังชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตร งานของเขาก็คือ “การปิดทองหลังพระ” โดยแท้ ส่วนการใช้ชื่อ “นายอินทร์” แทน “Intrepid” ก็เป็นการเล่นคำและทำให้ได้บรรยายกาศแบบไทย ๆ การแปลชื่อเรื่องดังนี้ไม่ได้แปลตรงตามตัวอักษร แต่เป็นการแปลโดยประเมินจุดเด่นของ Sir William Stephenson ที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านทราบ

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระอัฉนิริยาพทางภาษา ทรงเป็นองค์อัครศิลปิน ดังนั้นจึงทรงมีศีลภาระแปลที่มีสีสันที่เป็นของพระองค์เอง มีอรรถรส เพราะทรงเลือกเฟ้นถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่าน “นึกภาพ” ออกพระราชนิพนธ์แปลของพระองค์ยังแสดงให้เห็นว่า ทรงมีพระมนิภพกว้างไกลและทรงมีพระอารมณ์ขัน ดังตัวอย่างจากพระราชนิพนธ์ที่ไกร่ขออัญเชิญมาแสดงในที่นี้

1. จากเรื่อง “ข่าวจากลอนดอน” ที่เกี่ยวกับ นายแอนโธนี เวเดจวูด เม็นน์ อดีตรัฐมนตรีอุดสาಹกรรมของอังกฤษ

“... Mr. Benn has not been demoted ; he has been moved sideways. And the Prime Minister has made it clear that Mr. Benn's activities are to be closely scrutinized in future. The country can no longer afford to let him run wild ...”

“... นายเม็นน์ได้ถูกลดตำแหน่ง แต่เขาถูกสับเข้าร่างหลัก และนายกรัฐมนตรีได้ตัดสินใจอย่างชัดแจ้งว่า ในอนาคตปฏิบัติการต่าง ๆ ของนายเม็นน์จะถูกสอดส่องอย่างใกล้ชิด ประเทศชาติจะทนให้ นายเม็นน์ว่างพล่านต่อไปอีกไม่ไหวแล้ว...”

2. จากเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ เกี่ยวกับศาสตราจารย์หงุ่งผู้มีความสามารถในการตีความรหัสซึ่งเมื่อคิดออกกลางดีก็จะวิ่งมาหาเจ้าหน้าที่เรว และครั้งหนึ่งตกลงไปในบ่อเลี้ยงเป็ด

“... The lady went headfirst into the adjacent duck pond, struggled out, and made a dramatic entry at the mansion, bursting upon the Midnight Watch with weeds and water, and creating the effect of a fevered genius in disarray. She was still muttering the magic incantation that aroused her from slumber -- the call sign of a particular German sending station ...”

“... สุภาพสตรีผู้นี้หัวที่มลงไปในบ่อเลี้ยงเป็ดที่อยู่ข้างเคียง ตะเกียกตะกายออกมา แล้วพรวดพรดเข้าไปในคุกหานส์อย่างส่งผ่าน ทำให้เรวเที่ยงคืนต้องสะตุ้งโหง เพราะผู้ที่ปรากฏภายในเปียกน้ำม่อโลกม่อเลกและบกคลุ่มด้วยสาหร่าย ทำให้นกถึงกางของแม่นคดที่ตื้นเต้นและเสียบวนหวั่นกระเจิง เชօยังคงพื้นพำท่องมนต์วิเศษที่ปลูกเซอจากนิทรร -- ในที่นี่ก็คือ สัญญาณเรียกงานของสถานีวิทยุเยอรมันแห่งหนึ่ง...”

3. “ไทรชิเกิล” สายลับจอมเจ้าชู้ขอบมีแฟ้มครั้งละหลายคนนัดพบหญิงสาวที่สายลับสืบได้ว่า เกี่ยวกับการโรมามาแล้ว

“... They suggested that the enterprising TRICYCLE take appropriate precautions, and even offered him the drug prescription for countering infection ...”

“... พอกันนี้จึงแนะนำให้ “ไทรชิเกิล” แสนชนคนขยัน ใช้ความระมัดระวังที่เหมาะสมแก่กรณี และถึงกับเสนอชื่อยานพื้นบ้านกันໂປຣຄ...”

4. หลุยส์ เดอ โวห์ล ให้ราจายังกับประษฐ์ ชาวอังกฤษที่กล่าวถึงให้ราจายังต่าง ๆ ว่า

“ASTROLOGY HAS TOO MANY QUACKS.”

“มีไหร่ต้องแต่งในวงการมากเกินไป”

5. ข้อย่อของภาคที่ 4

“Cry Havoc! and let slip the dogs of War.”

“อาละวา ลั่นกโลกองศึกจะเสีย”

ทุกเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปล เมื่อมีการอ้างอิงถึงตัวบุคคลหรือเหตุการณ์ ซึ่งหากผู้อ่านทราบถึงภูมิหลังก็จะเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น ก็จะทรงค้นคว้าและทรงทำหมายเหตุของผู้แปลทุกครั้ง

โดยที่เรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ นับได้ว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศอังกฤษ ประเทศในยุโรปหลายประเทศ และประเทศสหรัฐอเมริกา จึงมีการอ้างอิงถึงบุคคลหรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ รวมทั้งอุฐ��ต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงค้นคว้าและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและประดิษฐ์ต่อเรื่องราวได้ เช่น เมื่อมีเรื่องเกี่ยวกับ heavy water ซึ่งมีความสำคัญในการศึกษาวิจัยทางปรมาณู ก็ทรงทำหมายเหตุของผู้แปลเกี่ยวกับ heavy water นอกจากนั้นหากมีข้อความใดที่มีประวัติเบื้องหลัง ก็จะทรงทำหมายเหตุผู้แปลไว้ เช่นเดียวกัน เช่น ผู้เขียนบรรยายถึงการส่งวัสดุอุปกรณ์สำหรับเสริมคลังแสงของอังกฤษว่า

“... all done in what Bob Sherwood called a ‘damn-the-torpedoes’ spirit...”

ก่อนที่ทรงแปลประโยคดังกล่าวได้ทรงค้นคว้าเกี่ยวกับที่มาของประโยค “damn the torpedoes” จนกระทั่งทราบว่าเป็นคำพูดของ พลเรือเอก เดวิด แกลสโกว์ แฟร์รากต ระหว่างสงครามกลางเมืองในยุทธนาวีโนบล เบย์ เมื่อแฟร์รากตตัดสินใจเด็ดขาดตะโกนว่า “Damn the torpedoes, full speed ahead.” แล้วแล่นเรือตัดหน้าเรือที่รีอิ อยู่ฝั่งนามทุ่นระเบิดไปได้สำเร็จ จึงทรงทำหมายเหตุผู้แปลอธิบายที่มาของสำนวนนี้ และทรงแปลความตอนนี้ว่า

“... ทึ่งหมัดนี้กระทำอย่างไม่ยั่งยืน โดยยึดคติในแบบที่ มีอบ เซอร์วูด เรียกว่า ‘ช่างหัวใจอันห่า ระเบิด’ ...”

เรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ มีความยาวถึง 501 หน้า คำนำและคำอธิบายอันอีก 32 หน้า ทรงเริ่มแปลเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2520 และเสร็จเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2523

งานต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลนี้ ทรงใช้เวลาที่พอทรงว่างจากพระราชกรณียกิจต่าง ๆ บางครั้งแม้จะประทับบนเครื่องบินพระที่นั่งเพื่อเดินทางดำเนินเรียบประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ก็ทรงงานแปลไปด้วย และเพื่อความสะดวกในการทรงงานแปลในทุกที่ที่พอทรงมีเวลา จึงทรงถ่ายสำเนาจากหนังสือเป็นหน้า ๆ ทำให้สะดวกในการเออติดพระองค์ไปด้วย จะเห็นได้ว่าทรงมีพระราชวิธีอุดหนาแห้งกร้าว

พระราชกรณียกิจด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แสดงว่าทรงเป็นพระอัจฉริยะด้านภาษา โดยแท้ แต่เนื่องสืบอันได้ก่อ พระราชวิธีอุดหนาแห้งในทรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมพระราชดำริสารเมื่อเสด็จ

พระราชดำเนินต่างประเทศ ซึ่งทรงใช้แม่เวลาที่ควรทรงพักผ่อนหรือแม้แต่เวลาเดินทางทั่วบ้านเครื่องนิน เพื่อทรงเตรียม หรือทรงตรวจแก้ไขร่างพระราชดำรัส หรือจะเป็นเรื่องการแปล แม้ว่าจะทรงมีพระราชภารกิจทั่วทั้นก็ยังทรงหาเวลาแม้เพียงน้อยนิดที่จะทรงงานแปล พระราชริยาวยาตรของพระองค์ในการทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งต่อประชาชนทั่วไป และการที่พระราชภารกิจทั้งหลายของพระองค์ล้วนประสบความสำเร็จ เป็นที่ยกย่องชื่นชมทั่วไป ส่วนหนึ่งมาจากการอัจฉริยภาพของพระองค์ อีกส่วนหนึ่งมาจากการที่ทรงสนพระราชาดุทัย และทรงชี้ช่องทาง ทรงมีพระวิริยะอุดสาหะอันแรงกล้า ทรงอุทิศพระองค์มีพระราชฤทธิ์จดจ่อ ทรงติดตามทบทวนอยู่เสมอ พระราชริยาวยาตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าวมานี้ล้วนแสดงว่า พระองค์ทรงเจริญด้วยอิทธินาท 4 อันประกอบด้วย นั้นจะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

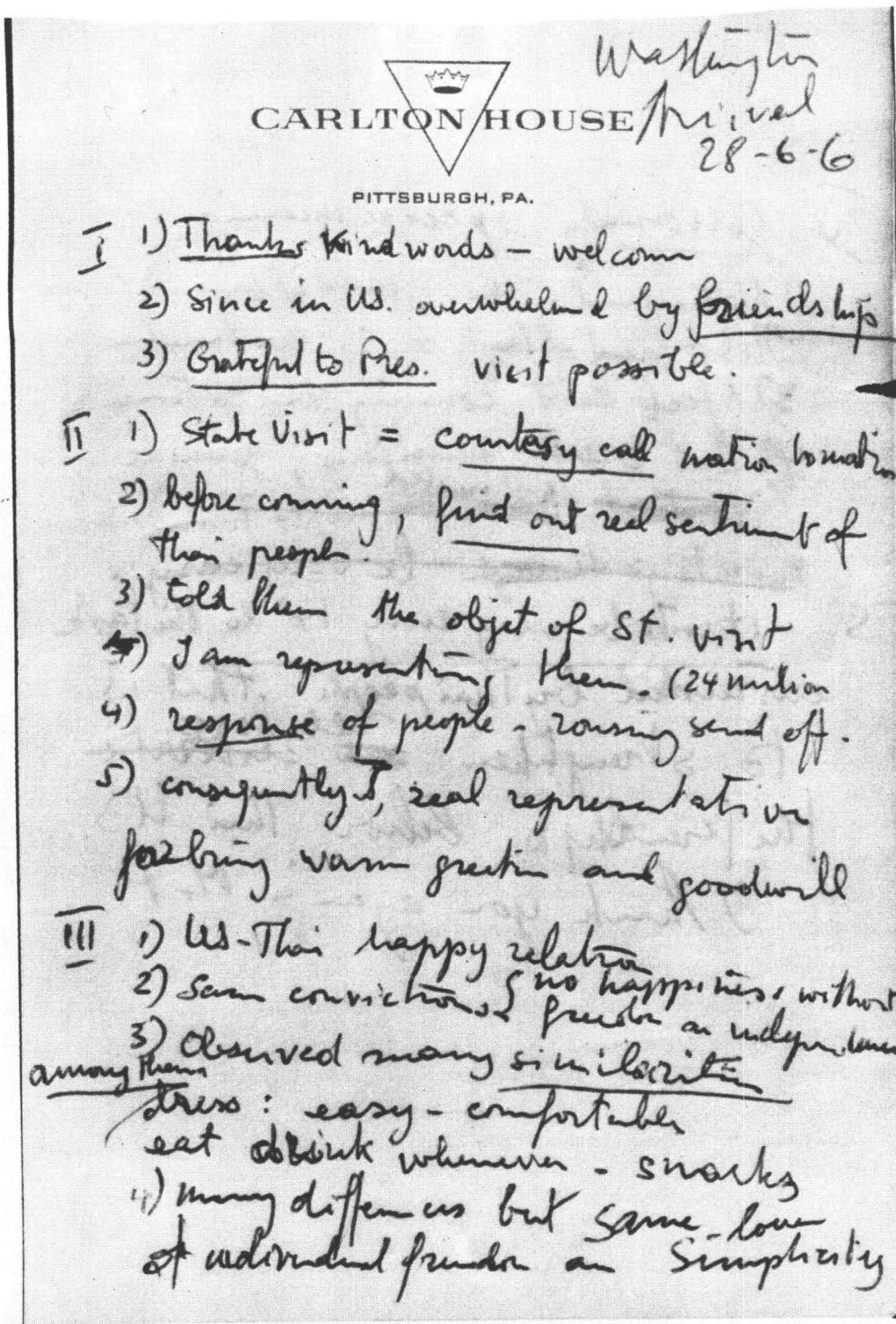
พระราชกรณียกิจและพระราชริยาวยาตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านภาษาดังที่ยกมาแสดง แม้เพียงบางส่วนนี้ ก็เป็นข้อพิสูจน์เพียงพอแล้วว่า ทรงมีพระอัจฉริยภาพด้านภาษาโดยแท้จริง สมควรเป็นที่ยกย่อง เทิดทูนในวงวิชาการการเรียนการสอนภาษาอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ พิมพ์เพื่อพระราชทานในวันเฉลิมพระชนมายุ 3 รอบ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2511
- หมื่นเจ้าวิภาวดี รังสิต เรื่องตามเสด็จอเมริกา: จดหมายถึงเพื่อน 14 มิถุนายน ถึง 18 สิงหาคม 2503 ฉบับพิมพ์แรกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอกหลวง สุรนรังค์ 13 มีนาคม 2529
- กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ต้นฉบับพระราชดำรัสภาษาต่างประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรวจแก้
- สำนักราชเลขาธิการ ประมวลพระราชดำรัสในการเสด็จพระราชดำเนินนิยมเขือนนานาประเทศ หุกศักราช 2502-2510
- Catford, J.C. (1965). *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford University Press.
- Duff, A. (1981). *The Third Language*. Pergamon Press.
- Forley, M. (1965) *A Practical Guide to Public Speaking*. Wilshire Book Company.
- Kelly, L.G. (1979). *The True Interpreter*. Basil Blackwell.
- Kolers, P.A. (1973). Translation and Bilingualism. In G.A. Miller (Ed.), *Communication, Language, and Meaning: Psychological Perspectives* (pp. 280-290). Basic Books, Inc.
- Miller, G.A. (1973). Psychology and Communication. In G.A. Miller (Ed.), *Communication, Language, and Meaning: Psychological Perspectives* (pp. 3-12). Basic Books, Inc.
- Osborn, M. (1982). *Speaking in Public*. Houghton Mifflin Company.
- Prochnow, H.V. (1951). *The Successful Speaker's Handbook*. Prentice-Hall, Inc.
- Sykes, J.B. (1985). The Intellectual Tools Employed. In C. Picken (Ed.), *The Translator's Handbook* (pp. 41-45). Aslib.
- Wiese, R. (1984). Language Production in Foreign and Native Languages. In H.W. Dechart, D. Möhle, M. Raupach (Eds.), *Second Language Productions* (pp. 11-25). Gunter Narr Verlag Tübingen.
- Wilss, W. (1983). Methodological Aspects of the Translation Process. In F. Eppert (Ed.), *Transfer and Translation in Language Learning and Teaching*. Anthology Series 12 (pp. 175-192). Regional Language Centre, Singapore University Press.

การพนัก ก

หัวข้อพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมในงานถวายการต้อนรับที่กรุงอาชิ้งตัน ดี.ซี.
เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2503

הַעֲמָדָה

**Speech by His Majesty The King of Thailand
at The Luncheon Given in Their Majesties' Honour
by The Motion Picture Association of America,
Los Angeles,**

23rd June 1960

Ladies and Gentlemen,

Allow me to say that this is a very happy day indeed for us, for we are walking upon the clouds and rubbing shoulders with stars. The stars beam their lights all over the universe, and most of our Thai people are great filmgoers and follow the careers of their favourite stars with the keenest interest. I may say a little regretfully that many youthful "fans" sometimes know more about the film stars than they do about their subjects at school.

To-day we have come very near to the intricacies of film production and have met with the other important elements which also play a vital role in making Hollywood what it is. Hollywood is a name that conjures up in the mind of the greatest number of people many things—beauty, adventure, magic, mystery. In many cases it also conjures up the image of America and the character of the American people. Hence the treatment and the presentation of the subject in the film being produced are of the greatest importance. Your responsibility is great and I think you are well aware of it.

The film is one of the most powerful mass media of to-day. It can play a most potent part in bringing about international understanding.

I would like now to confide in something just between the King and you. It's about "The King and I". Although this film was produced with the best of intentions and acted superbly, I may say that it has caused a great deal of adverse feeling and, if shown, might have brought about a serious incident between our two countries. The Thai people have always shown a great reverence to their kings and take it badly if one of their kings is depicted in a comedy. Having seen the film myself, I personally regard it as very entertaining and magnificent, and might have recommended it, had I not known the true historical facts and the sentiments of my people.

The film, however, has done considerable service to my country. It has been a great piece of public relations for us.

I would like to thank you now for inviting us to visit one of your most famous studios and for the kind reception and luncheon arranged for us.

I now ask you to rise and drink to the continued success and prosperity of His Excellency the President of the United States, to the American people and to the Paramount Pictures Studio.

הַנְּצָרָה

Reply of His Majesty The King of Thailand
to The Toast by His Excellency President Dwight D. Eisenhower,
The White House, Washington, D.C.,

28th June 1960

Mr. President and Ladies and Gentlemen,

In a formal dinner like this, I usually have this prepared speech to read to you, but this speech has been prepared for many days so perhaps it would not reflect the true sentiment that is in our heart, only what we thought that would be. I had put in about the appreciation of the kind words. Well, I appreciate very much the very kind words and touching words that Mr. Eisenhower just spoke now. I wanted to tell you that since our arrival in this country we have received many marks of friendship and goodwill.

Now to-night, I have experienced something more, to know, really know, Mr. Eisenhower, Mrs. Eisenhower, personally — and to know like I thought they were: very human. So this is the confirmation of my — what you call thoughts that I had thought beforehand.

And so I don't have anything to say very much because Mr. President has stolen my words — something about the noodle soup. It's the same thing as I asked Mr. President to make ice-cream for me. Well, I asked the recipe for ice-cream, and perhaps I will find out the recipe for noodle soup so I can give to Mr. President for his grandchildren.

And ice-cream is the delight of my children. They have, since their arrival in the United States, always asked for ice-cream, and yesterday, as a parting or as a farewell ice-cream party, we brought them to an ice-cream shop near Los Angeles and they enjoyed it very much.

So for all this, I must say that it is because Mr. President has invited us to come that it has been possible to show my children what a great country America is. And all the people here are so friendly. That is a great lesson to show our children, that the world is big and everybody is friendly if you are friendly.

Now I want you to rise and drink to the health of Mr. Eisenhower, Mrs. Eisenhower, and to the great American nation.

הנאות

**Remarques faites par Sa Majesté en Réponse au Discours
de Monsieur le Maire de la Ville de Montréal,**

le 21 Juin 1967

Monsieur le Maire,

Je suis heureux de l'occasion qui m'est offerte de pouvoir exprimer combien la Reine et moi-même sommes touchés et reconnaissants des marques d'amitié et de sympathie que nous avons reçues aujourd'hui. Nous vous en remercions bien sincèrement, Monsieur le Maire, ainsi que tous vos collaborateurs et vos concitoyens.

La présente visite à Montréal nous donne un double plaisir. D'abord, parce qu'il nous est particulièrement agréable de pouvoir apporter à la ville de Montréal et à tous ses habitants le message d'amitié et les voeux cordiaux du peuple Thai que nous avons l'honneur de représenter ici.

Nous éprouvons, d'autre part, une grande joie de pouvoir visiter cette métropole renommée qui charme par sa beauté et sa cordialité, ainsi que par sa vigueur et son dynamisme qui sont les ingrédients d'une civilisation solide et progressive. Nous sommes très heureux de pouvoir venir participer à cette grande manifestation nationale du Canada qu'est l'Expo 67. Et, comme témoignage d'amitié à l'égard de la nation canadienne, la Thaïlande a décidé d'offrir à la fin de l'Exposition, notre pavillon à la Cité de Montréal. Ce qui je l'espère, constituera un symbole permanent de la co-opération amicale entre nos deux nations.

Malgré la très grande distance géographique, il y a entre nos deux pays et nos deux peuples, des liens d'amitié très étroits. Notre co-opération dans les organisations internationales telles que les Nations Unies et le Plan de Colombo, ainsi que les échanges commerciaux dont le volume ne cessent de s'accroître, témoignent bien du respect mutuel et des bonnes relations entre nos deux pays.

Bien que des différences existent dans certains aspects, et que nos deux pays aient choisi leur propre voie pour résoudre certains problèmes qui nous confrontent, nous sommes animés par le même désir de voir régner dans le monde la paix et la liberté. Nous partageons le même idéal de sécurité mondiale et d'harmonie internationale.

Mesdames et Messieurs, je vous invite à lever votre verre à la santé de Sa Majesté la Reine du Canada ainsi qu'à la prospérité croissante de Montréal et au bonheur de son peuple.

ສາທາລະນະ ປະຊາທິປະໄຕ THAILAND

Réponse de Sa Majesté, au Théâtre Expo, le 22 Juin 1967

Votre Excellence

Au nom du Gouvernement et du peuple de Thaïlande, j'ai le plaisir d'exprimer notre appréciation pour le grand honneur que l'Exposition Universelle et Internationale nous a accordé en proclamant ce jour-là journée nationale de Thaïlande. Aujourd'hui nous venons apporter de notre peuple à nos amis canadiens nos félicitations cordiales pour le Centenaire de la Confédération et nos meilleurs voeux pour un avenir glorieux.

Ici, dans l'Expo 67 qui est au centre des célébrations du centenaire canadien, nous sommes profondément émus par l'esprit d'internationalisme et de bonne volonté qui empreint toute l'atmosphère de cette magnifique manifestation. Car en ce lieu, les peuples du monde ne sont plus étrangers les uns aux autres, ici on ne connaît ni frontières, ni divisions qui existent autres parts : on se mêle librement, pour élargir l'horizon de nos connaissances du monde où nous vivons, de l'univers à qui nous appartenons.

Ici l'histoire de l'humanité est découvert, les aspirations et les espoirs futurs apparaissent. Les expériences des diverses civilisations sont abondamment échangées.

Il y a nul doute que l'Expo 67 contribuera un incalculable service à la compréhension mutuelle entre toutes les nations du monde.

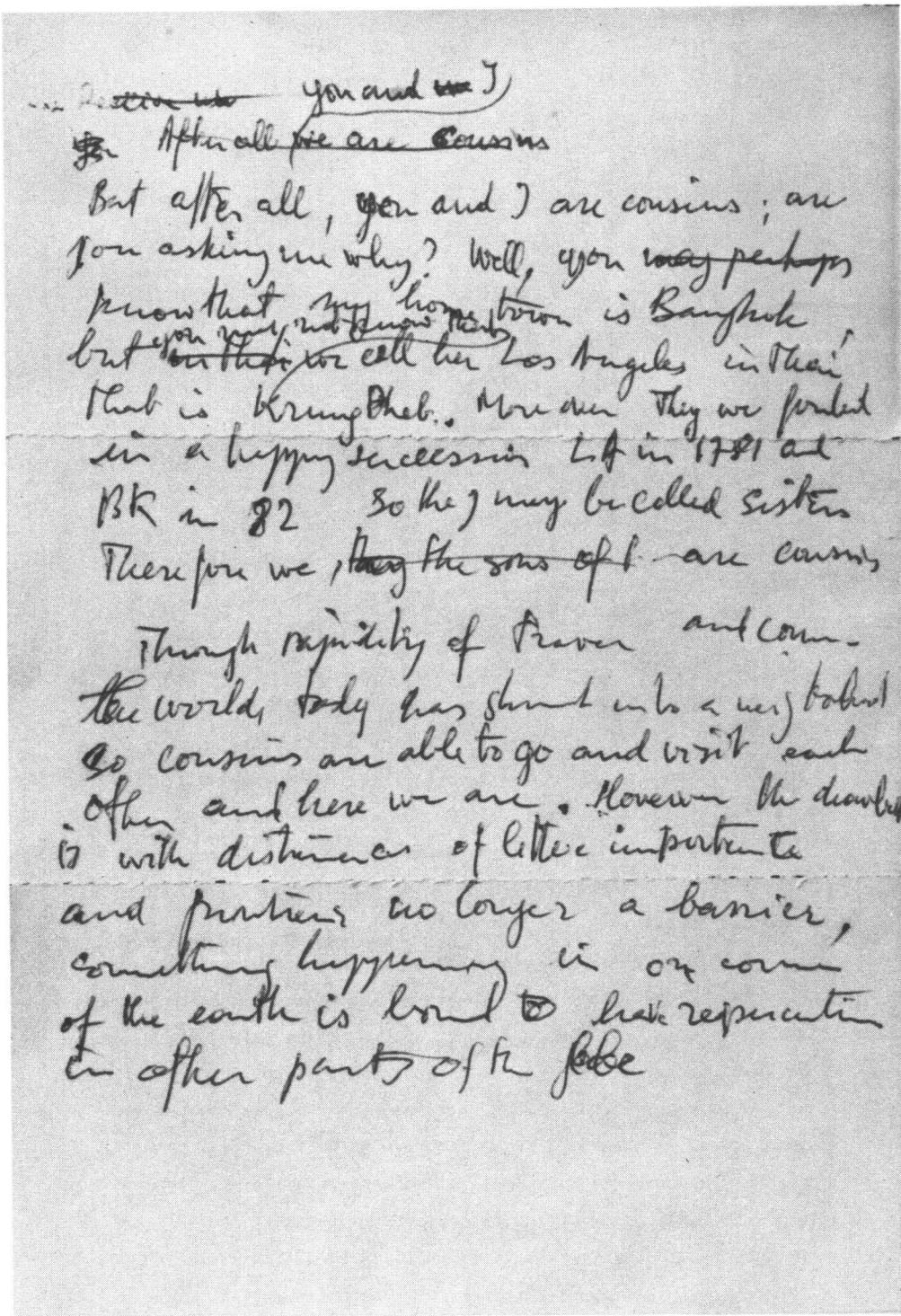
Cette vaste entreprise qu'est l'Expo 67, ne peut être conçue, créée et organisée que par des hommes de noble vision, aux talents créatifs et d'une énergie exubérante. Le Gouvernement et le peuple canadien, ainsi que Votre Excellence et vos collègues méritent notre gratitude et nos félicitations pour une œuvre si bien accomplie. Nous sommes heureux de pouvoir participer à vos célébrations. Dans cette Exposition nous sommes fiers de contribuer à soutenir l'esprit de la fraternité humaine.

C'est notre sincère espoir que notre modeste contribution, le Pavillon de Thaïlande, donnera aux canadiens et aux autres visiteurs de l'Expo l'occasion de saisir les composantes de la Nation Thaïe et sa culture et d'avoir un aperçu sur notre manière de vivre et nos intentions.

En ce jour, la Thaïlande salue la Terre des Hommes et la recherche de l'Homme pour la vérité, l'entente, le progrès et la paix.

กาดພາກ ຂ

ສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮ່າງພະຣາຊດຳຮັສທີ່ພະບາຫສມເດືອນພະເຈົ້າອູ່ຫົວທຽງຕຶ້ມສໍາຫັບງານຄວາຍເລີ່ມຕ້ອນຮັບທີ່
ລອສແອນເຈລື້ສ

ก า ด พ น า ก ๔

พระราชดำรัสในงานถวายการต้อนรับของเทศบาลเมืองลอสแองเจลิส และเวิลด์อะแฟร์เคาน์ซิลแห่งลอสแองเจลิส วันที่ 23 มิถุนายน 2503 ที่ทรงตรวจแก้ไขอีกครั้ง

Ladies and Gentlemen,

Thank you very much for your kind welcome. The Queen and I
are deeply grateful.

I know that all of you are busy and fully occupied with your own affairs. I appreciate it all the more that you should go out of your way to make this arrangement to receive us.

We are very happy to be in Los Angeles, because after all you and I are cousins: How? You ask. Well, my home town is Bangkok, but you may also know that we call her "Los Angeles", that is "Krungdheb" in Thai. Our two cities came into being in very close and happy succession, Los Angeles in 1781 and Bangkok in 1782. Thus they may be properly called sister cities: hence we are cousins!

Through rapidity of travel and communications, the world has shrunk into a neighbourhood. Cousins can now visit one another with ease and facility.

But progress in communications has brought with it other effects. Since distance is now of no importance and frontiers are no longer barriers, something that occurs in one corner of the earth is bound to affect other parts of the globe. The world is now faced with a very grave and serious problem--the struggle between two ideologies. Threats of force accompanied by the use of rockets, missiles and nuclear weapons have been uttered. [We do not want a destruction of the world,] The mere pressing of one button. If this problem is to be satisfactorily solved, force--although essential in some cases,--is not the complete answer.

The true answer is to be found in world understanding. We must use our best endeavour to make the peoples throughout the world see the problem in its true light. To do this, a close and continuous watch on the trend of world affairs is important and necessary. In setting up World Affairs Council of Los Angeles, you have, undoubtedly, made a valuable contribution to meet this requirement. You have, individually, given much of your time and personal interest for the welfare of the human race. I wish to express to you my very sincere admiration and appreciation.

I now ask you to rise and drink to the continued success and prosperity of His Excellency the President of the United States, to the American people and to the City of Los Angeles.

ก้าดพยายาม

ร่างพระราชนครรัตน์พระราชนครที่ช้าน平原ซึ่งตึก เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2503 ที่หมู่บ้านเข้าภารต์ห้องเล่าฯ พระบานพสม์ติงพระบานภูท้ายหัวรถตระหง่านในเรือนพระที่นั่ง

work. When man's knowledge
2) be controlled by his ~~knowledge~~
and make a book for the ~~read~~
we will not need SF as a ~~choice~~
SF activities for many years.
Among its SF with small hand,
long hair, last the old, and
still been Golden batch head
of gold, black gold, and gold
in the Bank of the -
golden foot, many gateway to
Pacific, one and two trumpet.
cold hand - from the man
transportation of people, of ~~people~~
energy of people demand behind
of the ~~country~~ country. In 1900
Plan of the city ~~country~~
the water ~~city~~ plan C. S.

② It has become man's nature
to discover.
Children's first words are of
questions "why, how, what etc."
Create open mind in kindy
for all sorts of
man wants to discover the world
the universe. Discover it in our
world knowledge. Is not a trip of
visitors of visitors? This is another
kind in man kindly there is
one universe; should also kind
affection in man himself - don't
~~know~~ know the kind of
knowledge and knowledge -
plan to you man's future
so plan has been to his own
plan to make and the kinds of
discoveries to sum up
in peace. This audience
have been used. It was only in

This 20th century had a world
organisation long considered as
Utopia has led thought of
heaven of Ni come with
us. I think it proved impossible
to prevent a 2nd WW.
After WW II, the
long journey around we are still
struggling to keep world peace.

5.

MARK HOPKINS

1865-1938

SAN FRANCISCO